

O METADANYCH GEOINFORMACYJNYCH

Jak znaleźć interesujące nas dane przestrzenne? Jak korzystać z katalogów do ich wyszukiwania? Czym są metadane? Jak je poprawnie tworzyć i publikować? Odpowiedzi na te i wiele innych pytań związanych z problematyką metadanych znajdziemy w publikacji pt. „Metadane geoinformacyjne w INSPIRE i SDI. Zrozumieć, edytować, publikować”, która pojawiła się na rynku pod koniec maja. Metadane definiowane są w niej jako dane o danych opisujących warstwy danych przestrzennych (serie danych, usługi), odpowiadające na pytania: co?, dlaczego?, kiedy?, kto? jak? i gdzie? Metadane geoinformacyjne umożliwiają wyszukiwanie danych przestrzennych dokładnie według zadanych kryteriów, bez

względu na to, gdzie te dane się znajdują. Wydawca informuje, że jest to pierwszy podręcznik z zakresu tworzenia i publikowania metadanych geoinformacyjnych, który uczy, jak sprawdzać poprawność tworzonych metadanych, jak je publikować, a równocześnie dlaczego konieczne są normy i standardy wymagane przy pracy z metadanymi. Autorzy książki, Leszek Litwin (ISPik) i Maciej Rossa (GDOŚ), przekonują, jak łatwo używać edytora metadanych i jak nie bać się XML-a. Równocześnie z publikacji dowiemy się, jak korzystać z katalogów do wyszukiwania danych przestrzennych. Najobszerniejszą część podręcznika poświęcono problematyce dotyczącej tworzenia struktury hierarchii metadanych składającej się

z serii i zbiorów. Znajdziemy tu m.in. zasady ustalania nazewnictwa zbiorów i serii danych, zasady wprowadzania słów kluczowych; zasady nadawania kategorii zbiorów, tworzenia identyfikatorów plików metadanych, wprowadzania ogólnych informacji opisujących zbiorów danych, ale także zasady opisu zasięgu przestrzennego danych czy zapisu informacji o układzie odniesień przestrzennych. Omówione zostały tu zasady wprowadzania informacji o jakości zasobu czy o usługach geoinformacyjnych; zasady wprowadzania informacji dla elementów metadanych dotyczących odniesień czasowych, a także dotyczących jakości i wiarygodności czy zgodności. Zatem książka będzie przydatna zarówno dla

tych, którzy tworzą i publikują metadane geoinformacyjne, jak i dla wszystkich użytkowników danych przestrzennych. Płyta CD dołączona do książki zawiera edytor metadanych MEDARD wraz z obszerną dokumentacją i scenariuszami jego użycia, dzięki któremu można w praktyce przeciwżyć tworzenie metadanych zgodnie z wszelkimi wymaganiami. Książka wydana przez „AproGEO” liczy 215 stron.

AW

GIS W NAWIGACJI MORSKIEJ

Na rynku wydawniczym ukazała się książka dotycząca ECDIS – systemu informacyjnego dla nawigacji morskiej budowanego przy wykorzystaniu technologii GIS. Autorem liczącej 1101 stron, bogato ilustrowanej pozycji jest Adam Weintrit, profesor Wydziału Nawigacyjnego Akademii Morskiej w Gdyni. Jest on nie tylko nauczycielem akademickim, ale także doświadczonym praktykiem zajmującym się od ponad 20 lat pracami nad rozwojem technologii cyfrowych map nawigacyjnych. Publikacja „The Electronic Chart Display and Information System (ECDIS). An Operational Handbook.” jest podręcznikiem, który przyda się zarówno studentom akademii morskich, ich wykładowcom, jak i navigatorom obsługującym

cym ECDIS. Zakres opracowania obejmuje 12 rozdziałów systematyzujących i prezentujących w sposób kompleksowy wiedzę o tym systemie. Autor opisuje najpierw teoretyczne podstawy funkcjonowania ECDIS, w tym międzynarodowe wymogi prawne, typy map cyfrowych, rodzaje danych oraz dostępne funkcje. Istotnym celem publikacji jest przedstawienie metod umożliwiających planowanie podróży we wszystkich fazach żeglugi, łącznie z procesem monitoringu. Uwzględniono także tematykę aktualizacji danych, możliwych błędów i ostrzeżeń o błędach, a także opisano wykorzystanie ECDIS jako czarnej skrzynki. W ostatnim rozdziale autor zajął się wymaganiami eksploatacyjnymi systemu. Wśród 10 załączników na szczególną uwagę

zasługuje przedstawienie zakresu programu modelowego szkolenia navigatora obsługującego ECDIS. Program ten opracowany został z udziałem prof. Weintrita i zatwierdzony przez Międzynarodową Organizację Morską (IMO) w Londynie. Podręcznik uzyskał bardzo pozytywne recenzje. Zdaniem prof. Andrzeja Felskiego z Akademii Marynarki Wojennej, przewodniczącego Sekcji Nawigacji i Hydrografii Komitetu Geodezji PAN, jest to jedna z niewielu książek polskich autorów, która ma szansę kształtowania wizerunku polskiej nawigacji w świecie. Profesor Akademii Morskiej w Gdyni Mirosław Jurdziński zauważył, że publikacja wnosi znaczący wkład do procesu podnoszenia bezpieczeństwa żeglugi w skali światowej. Entuzjastycz-

ną recenzję w czasopiśmie *International Hydrographic Review* zamieścił Adam J. Kerr, były prezydent Międzynarodowej Organizacji Hydrograficznej. Pozycja ukazała się w języku angielskim (wydawnictwo CRC Press, Taylor & Francis Group) i została zatwierdzona przez Podkomitet Bezpieczeństwa Nawigacji IMO jako obowiązkowy podręcznik do nauki o ECDIS.

PS